

Nội dung bài viết

1. [Hoạt động cơ bản - Bài 19C Tiếng Việt VNEN lớp 5](#)
2. [Hoạt động thực hành - Bài 19C Tiếng Việt lớp 5 VNEN](#)

Hoạt động cơ bản - Bài 19C Tiếng Việt VNEN lớp 5

Câu 1. Chơi trò chơi: Ai tài lắp ghép?

Hai bạn chơi, bạn thứ nhất nói một vế câu ghép, bạn thứ hai nói vế câu tiếp theo rồi đổi lượt. Ai nói sai hoặc dừng lại thì thua cuộc.

Ví dụ mẫu:

- Nếu em đi học muộn thì em sẽ bị ghi tên vào sổ chờ đò
- Trời đổ mưa, mọi người vội vã tìm chỗ trú mưa
- Trong lúc Ngọc làm toán thì Mai lại chơi điện thoại
- Nếu toán là môn học về tự nhiên thì văn là môn học về xã hội.
- Em đi học về, con chó chạy sà vào lòng em...

Câu 2.

1. Tìm hiểu về cách nối các vế câu ghép

a. Dùng dấu gạch chéo (/) để ngăn cách các vế câu trong mỗi câu ghép dưới đây:

- Súng kíp của ta mới bắn một phát thì súng của họ đã bắn được năm, sáu mươi phát. Quan ta lấy súng thần công bốn lượt rồi mới bắn, trong khi ấy, đại bác của họ đã bắn được hai mươi viên.

(Theo Hà Văn Cầu - Vũ Đình Phong)

- Cánh vật xung quanh tôi đang có sự thay đổi lớn: hôm nay tôi đi học.

(Thanh Tịnh)

- Kia là những mái nhà đứng sau lũy tre; đây là mái đình cong cong; kia nữa là sân phơi.

b. Khoanh tròn vào những từ hoặc dấu câu nối các vế câu

- Súng kíp của ta mới bắn một phát thì súng của họ đã bắn được năm, sáu mươi phát. Quan ta lay súng thẫn công bốn lay r ồi mới bắn, trong khi ấy, đại bác của họ đã bắn được hai mươi viên.

(Theo Hà Văn Cầu - Vũ Đình Phong)

- Cánh vật xung quanh tôi đang có sự thay đổi lớn: hôm nay tôi đi học.

(Thanh Tịnh)

- Kia là những mái nhà đứng sau lũy tre; đây là mái đình cong cong; kia nữa là sân phơi.

2. Các vế câu trong câu ghép được nối với nhau bằng cách nào?

Lời giải chi tiết:

1.

a) *Điền dấu gạch chéo như sau:*

- Súng kíp của ta mới bắn một phát/ thì súng của họ đã bắn được năm, sáu mươi phát. Quan ta lay súng thẫn công bốn lay r ồi mới bắn/, trong khi ấy, đại bác của họ đã bắn được hai mươi viên.

(Theo Hà Văn Cầu - Vũ Đình Phong)

- Cánh vật xung quanh tôi đang có sự thay đổi lớn/: hôm nay tôi đi học.

(Thanh Tịnh)

- Kia là những mái nhà đứng sau lũy tre;/ đây là mái đình cong cong;/ kia nữa là sân phơi.

b) *Khoanh tròn như sau:*

- Súng kíp của ta mới bắn một phát / (thì) súng của họ đã bắn được năm, sáu mươi phát. Quan ta lay súng thẫn công bốn lay r ồi mới bắn/ (,) trong khi ấy, đại bác của họ đã bắn được hai mươi viên.

(Theo Hà Văn Cầu - Vũ Đình Phong)

- Cánh vật xung quanh tôi đang có sự thay đổi lớn(:) / hôm nay tôi đi học.

(Thanh Tịnh)

- Kia là những mái nhà đứng sau lũy tre(;) /đây là mái đình cong cong (;) / kia nữa là sân phơi.

2. Các vế trong câu ghép được nối với nhau bằng hai cách:

- Cách 1: Nối bằng từ ngữ có tác dụng nối (ví dụ: và, nên, thì,...)

- Cách 2: Nối trực tiếp (không dùng từ nối). Trong trường hợp này, giữa các dấu câu cần phải có dấu phẩy, dấu chấm phẩy hoặc dấu hai chấm.

Hoạt động thực hành - Bài 19C Tiếng Việt lớp 5 VNEN

Câu 1. Tìm các câu ghép có trong 3 đoạn văn sau và ghi vào bảng nhóm theo mẫu:

a. (1) Tôi ngắt một chiếc lá sồi đỏ thắm thả xuống dòng nước. (2) Một chú nhái bén tí xíu như đã phục sẵn từ bao giờ nhảy phóc lên ngẫ chêm chệ trên đó. (3) Chiếc lá thoáng tròn trành, chú nhái bén loay hoay cố giữ thăng bằng rẫ chiếc thuy ền đỏ thắm lặng lẽ xuôi dòng.

(TRẦN HOÀI DƯƠNG)

b. (1) Anh bắt lấy thỏi thóp h ồng như bắt lấy một con cá sông. (2) Dưới những nhát búa hăm hở của anh, con cá lửa ấy vùng v ầy, quằn quại, giãy lên đành đạch. (3) Nó nghiến răng ken két, nó cường lại anh, nó không chịu khuất phục.

(Theo NGUYỄN NGỌC)

c. (1) Những cánh bu ồm đi như rong chơi nhưng thực ra nó đang đẩy con thuy ền chơ đẩy hàng hóa. (2) Từ bờ tre làng, tôi vẫn gặp những cánh bu ồm lên ngược v ề xuôi.

(Theo BẢNG SON)

Lời giải chi tiết:

Câu ghép Cách nối các vế câu

a. Câu 3 Dấu phẩy, từ nối "r ẫ"

b. Câu 3 Dấu phẩy

c. Câu 1 Từ nối "nhưng".

Câu 2. Viết vào vở đoạn văn từ 3 đến 5 câu tả ngoại hình một người bạn của em, trong đoạn văn có ít nhất một câu ghép.

Lời giải chi tiết:

Học sinh tham khảo đoạn văn sau:

Trong số bạn bè của mình, em chơi thân với Lan Anh. Bạn có dáng người mảnh khảnh, làn da trắng hồng, mái tóc dài mềm mại và đôi mắt tròn đen láy...Mỗi khi em gặp chuyện, Lan Anh luôn động viên và an ủi em. Vì vậy, em rất quý Lan Anh.

→ Câu ghép trong đoạn văn trên là:

- Bạn có dáng người mảnh khảnh, làn da trắng hồng, mái tóc dài mềm mại và đôi mắt tròn đen láy → Kết nối bằng dấu phẩy và từ nối "và"
- Mỗi khi em gặp chuyện, Lan Anh luôn động viên và an ủi em → Kết nối bằng dấu phẩy.

Câu 4. Trong hai đoạn văn kết bài của bài văn tả người dưới đây, đoạn nào kết bài mở rộng? Đoạn nào kết bài không mở rộng? Hai đoạn Văn có điểm nào giống và khác nhau?

a. Đến nay, bà đã đi xa nhưng những kỉ niệm về bà vẫn đọng mãi trong tâm trí tôi. (Đề bài: Tả một người thân trong gia đình em.)

b. Nhìn bác Tư cặm cày ruộng giữa buổi trưa hè nắng gắt, em rất cảm phục bác. Em cũng hiểu thêm điều này: có được hạt gạo nuôi tất cả chúng ta là nhờ có công sức lao động vất vả của những người nông dân như bác Tư. (Đề bài: Tả một bác nông dân đang cày ruộng.)

Lời giải chi tiết:

- Trong hai kết bài trên:

+ Đoạn a: Cách kết bài không mở rộng

+ Đoạn b: Cách kết bài mở rộng

- Điểm khác nhau và giống nhau của hai đoạn văn kết bài trên:

- Giống nhau: Cả hai đoạn đều nêu lên được tình cảm của người viết đối với nhân vật được tả.

- Khác nhau:

+ Đoạn a: Kết bài nói lên tình cảm với người bà

+ Đoạn b: Kết bài nói lên tình cảm với bác, bình luận về vai trò của những người nông dân đối với xã hội.

Câu 5. Viết đoạn kết bài cho một trong các đề dưới đây theo hai cách: Mở rộng và không mở rộng

Lời giải chi tiết:

a. Tả một người thân trong gia đình em.

Bố thực sự là một người bố vĩ đại. Bố là mái nhà cao lớn che chắn mọi giông tố của cuộc đời, để em được sống trong sự bình yên, ấm áp. Suốt đời bố, đã hi sinh thầm lặng rất nhiều cho gia đình. Mãi mãi sẽ chẳng có một người anh hùng nào tuyệt vời hơn bố trong trái tim của em.

b. Tả một người bạn cùng lớp hoặc người bạn ở gần nhà em.

Em rất may mắn khi có Mai Anh là bạn. Thông qua Mai Anh, em thực sự hiểu được thế nào là một tình bạn đẹp, tình bạn đáng quý. Và thật may mắn cho những ai có được những người bạn như vậy. Hãy biết trân trọng họ như chính họ đã trân trọng và giúp đỡ mình.

c. Tả một ca sĩ đang biểu diễn.

Kết bài tự nhiên: Cô Mỹ Linh đã biểu diễn xong mà tiếng hát của cô như còn vương vấn mãi trong lòng khán giả. Mẹ hứa nếu em học tốt thì lần sau sẽ cho em đi xem cô Mỹ Linh biểu diễn tiếp nên em sẽ cố gắng học thật tốt để lại được đi nghe hát như hôm nay.

Kết bài mở rộng: Ca sĩ Mỹ Linh giờ đây không chỉ quen thuộc đối với khán giả Việt Nam mà còn đang dần trở nên quen thuộc với khán thính giả nước ngoài. Tiếng hát của cô vượt qua biên giới, góp phần quảng bá nền âm nhạc, văn hóa của Việt Nam đến với các nước bạn như một sứ giả hòa bình.

d. Tả một nghệ sĩ hài mà em yêu thích.

Cô Vân Dung đã thể hiện tài năng của một nghệ sĩ hài xuất sắc, đem lại tiếng cười vui vẻ giúp khán giả thư giãn sau những ngày học tập, làm việc căng thẳng. Những vai diễn của cô đều có ý nghĩa phê phán các thói hư tật xấu đang diễn ra hàng ngày

trong cuộc sống quanh ta. Người xem không chỉ cười vui mà còn suy ngẫm để sửa mình, để làm cho cuộc sống ngày càng tốt đẹp hơn.